

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1507/2021
07.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Бранка Станића, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Маринела Љубић Тодоран, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Хигијена“ Панчево, кога заступа Милорад Милићевић, адвокат из ..., уз учешће умешача на страни туженог Града Панчева, кога заступа Градско правобранилаштво Града Панчева, ради исплате разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 809/21 од 26.02.2021. године, у седници одржаној 07.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 809/21 од 26.02.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Основног суда у Панчеву П1 398/19 од 19.11.2020. године и пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 809/21 од 26.02.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му за период 01.10.2016. до 01.09.2019. исплати на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова за топли оброк 36.349,36 динара и на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора 83.676,30 динара, са законском затезном каматом и доприносима на те износе.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове целог парничног поступка у износу од 104.434,08 динара у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 398/19 од 19.11.2020. године, ставом првим изреке, дозвољено је поступање по преиначеном тужбеном захтеву тужиоца од 06.11.2020. године. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му за период од 01.10.2016. до 01.09.2019. исплати на

име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова за топли оброк 36.349,36 динара и на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора 83.676,30 динара. Ставом трећим изреке преко досуђених износа тужбени захтев тужиоца је одбијен као неоснован. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да за тужиоца на досуђене месечне износе накнаде трошкова топлог obroка и регреса на основицу обрачуна и уплати доприносе на основу пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду ПИО, доприносе за незапосленост код надлежне Националне службе за запошљавање, доприносе за здравствено осигурање код Републичког фонда за здравствено осигурање у висини према Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање на дан уплате. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 809/21 од 26.02.2021. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу 2. и 4. изреке, а жалбе туженог и умешача на страни туженог у том делу одбијене као неосноване. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу петом изреке првостепене пресуде тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име накнада трошкова парничног поступка исплати 88.604,51 динар са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке одбијени су као неосновани захтеви туженог и умешача на страни туженог за накнаду трошкова поступка по жалби. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка по жалби исплати 12.000,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате а преко тога тужбени захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђене трошкове одбијен.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права позивајући се на члан 404. ЗПП.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији израженим у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био у радном односу код туженог на неодређено време. Умешач у овој парници је Град Панчево као оснивач туженог. У истом периоду послодавац је накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора исплаћивао запосленима у складу са програмом пословања туженог за 2016, 2017, 2018. и 2019. годину по којима је накнада трошкова за исхрану у току рада износила 3.500,00 динара бруто за сваки месец, а регрес за коришћење годишњег одмора 897,00 динара бруто месечно. Износи досуђени тужиоцу представљају разлику између накнаде трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора обрачунате у вредности

прописаној Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике ("Службени гласник РС" бр. 27/15 од 18.03.2015. године, ступио на снагу 26.03.2015. године) и Посебним колективним уговором за јавна и јавно комунално предузеће града Панчева ("Службени гласник РС" бр. 59/2015 који је ступио на снагу 03.07.2015. године), и накнаде тих трошкова исплаћених тужиоцу за утужени период. Висину потраживања утврђена је на основу резултата вештачења од стране вештака економско-финансијске струке.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су примењујући чланове 118. став 1. тачка 5. и 6, 246. став 1. и 2, 256. и 257. Закона о раду, члана 9. ст. 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, правила из одредбе 65. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и одредбе 4. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунално предузеће града Панчева оценио да тужилац основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у складу са посебним колективним уговорима, да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зараде и других примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, па је као основане усвојио постављене тужбене захтеве.

Становиште нижестепених судава није правилно.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица као корисника јавних средстава са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плате и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона, прописано је да се у овом закону платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђен у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђеног у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог закона, прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, па обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом сматрају примања из радног односа као што је, између осталог, и накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, а што

произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога и по схватању овог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, ништаве су и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду) због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиоца одбијен.

На основу члана 416. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

На основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП туженом су досуђени трошкови парничног поступка и то на име састава одговора на тужбу од стране адвоката у износу од 6.000,00 динара, заступања на два одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, једно неодржано рочиште у износу од 4.500,00 динара, састава жалбе у износу од 12.000,00 динара и ревизије у износу од по 18.000,00 динара и таксе на ревизију и ревизијску одлуку од по 24.467,04 динара, све одмерено према важећој АТ и ТТ.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић